KỶ NIỆM 100 NĂM
NGÀY BÁO CHÍ CÁCH MẠNG VIỆT NAM
21/6/1925 - 21/6/2025

Nữ phóng viên và hải trình mơ ước

So với nhiều người, tôi thật sự may mắn khi công việc đã cho tôi cơ hội trực tiếp chứng kiến và trải nghiệm cuộc sống của quân và dân nơi đảo xa; được một lần đặt chân đến vùng biển, đảo Trường Sa thiêng liêng để cảm nhận và hiểu sâu hơn về "Tổ quốc nơi đầu sóng". Chuyến đi ấy cũng mang đến cho tôi - một nữ phóng viên - những trải nghiệm "có một không hai".

Phóng viên Báo Thái Bình cùng các đồng nghiệp tại đảo Trường Sa.

Vượt sóng đến với Trường Sa

Tôi vẫn thường nghe mọi người truyền tai nhau câu nói: "tháng ba bà già đi biển" để nói về sự hiền hòa của biển và hành trình thuận lợi của những chuyến tàu ra khơi vào mùa này. Song chuyến đi biển đầu tiên trong đời tôi lại vào cuối năm đúng mùa gió chướng (biển động). Trước chuyến hải trình, tôi đã được các chiến sĩ hải quân dặn dò chuẩn bị tinh thần vì đi biển mùa này là mùa đáng sợ nhất của năm, đến những chiến sĩ đã quen với sóng nước cũng e ngại. Song điều đó không ảnh hưởng đến khát khao được một lần đến với Trường Sa - vùng biển, đảo thiêng liêng tuyến đầu Tổ quốc mà tôi vẫn thường ấp ủ. Đến khi được trực tiếp trải nghiệm sóng gió Trường Sa, tôi mới thực sự thấm. Giữa mùa biển động, sóng biển dập dềnh, những con sóng cao từ 2 - 3m thay nhau đánh vào mạn tàu, khiến con tàu không ngừng chao đảo, lúc ngang, lúc dọc, khiến cánh phóng viên chúng tôi lắc lư, quay cuồng vì say sóng. Cái say sóng thật khó lòng diễn tả, say sóng Trường Sa mới thấy say tàu xe vẫn chưa thấm vào đâu. Nếu như nhiều người trong đoàn công tác chỉ ăn với nằm triền miên trên tàu cho qua cơn say sóng thì tôi cũng như nhiều anh, chị em phóng viên khác vẫn tranh thủ tay máy, tay bút lần mò, bám vịn vào lan can đi đến các phòng trên tàu gặp gỡ cán bộ, chiến sĩ để tác nghiệp. Tôi vẫn nhớ như in kỷ niệm đang phỏng vấn phải xin phép dừng lại, chạy vào nhà vệ sinh nôn thốc nôn tháo vì say sóng, sau đó mới trở ra tiếp tục cuộc phỏng vấn còn dang dở.

Trong suốt chuyến hải trình, sóng luôn là nỗi ám ảnh, đặc biệt khi di chuyển bằng xuồng chuyển tải. Chiếc xuồng nhỏ thường xuyên phải di chuyển trong điều kiện thời tiết biển động cấp 5, cấp 6 để chở cánh phóng viên vào đảo tác nghiệp. Mỗi lần như vậy, chúng tôi phải bọc máy móc thật kỹ và để trong túi chống nước chuyên dụng buộc chặt để tránh hỏng hóc. Những người mê săn ảnh đẹp, ảnh độc, lấy máy ra sử dụng khi đang di chuyển trên xuồng thì luôn trong tâm thế có thể bị va đập hoặc bị nước biển bắn vào vì sóng biển đánh liên hồi. Nếu không may máy móc bị hỏng thì coi như thời gian còn lại của chuyến đi là đi chơi vì trên đất liền còn có đồ thay thế chứ trên tàu, trên đảo có tiền cũng chịu. Đấy là chưa kể việc lên xuống xuồng trong điều kiện biển động rất nguy hiểm, chỉ cần một cái bước hụt, hay lỡ nhịp sóng nâng xuồng lên là xảy ra chuyện. Tôi vẫn nhớ như in lần đầu ngồi xuồng chuyển tải là khi di chuyển từ đảo Trường Sa Lớn ra trở lại tàu. Chiếc xuồng chuyển tải được nối với một xuồng máy qua một sợi dây thừng chắc chắn. Khi ấy, nhìn những con sóng to lừng lững đang xô nhau ngoài mép xanh tôi không khỏi rùng mình. Khi xuồng vừa ra khỏi mép xanh đi vào lòng biển, những con sóng cao hơn 2m nối tiếp nhau ập tới. Mỗi lần sóng xô tới, xuồng lại chồm lên cao, rồi thụp xuống rất nhanh. Những con sóng nối tiếp nhau như điệp khúc của bản nhạc không hồi kết, xuồng cũng theo đó chồm lên thụp xuống tuần hoàn. Trong hoàn cảnh ấy, các chiến sĩ vẫn vững tay lái, khéo léo đưa xuồng vượt sóng về tàu. Lúc đầu, anh em trong đoàn còn phấn khích như đang được chơi mấy trò cảm giác mạnh, nhưng được khoảng 5 phút, ai cũng choáng váng vì sóng Trường Sa, đến khi lên tàu rồi chúng tôi vẫn còn bảo nhau: "kinh nghiệm xương máu, đừng bao giờ đùa với sóng". Khó khăn là thế, song tôi cũng như mỗi phóng viên đều ý thức rằng được đi Trường Sa, được đặt chân lên mảnh đất tiền tiêu thiêng liêng của Tổ quốc là niềm vinh dự, tự hào lớn trong cuộc đời làm báo, vì vậy, khi tàu bắt đầu hạ xuồng vào đảo, ai nấy đều cố gắng vượt qua cơn say sóng, chuẩn bị đầy đủ phương tiện tác nghiệp sẵn sàng cùng đoàn công tác vào đảo.

Ngày tôi ra công tác tại Trường Sa, do điều kiện biển đảo xa xôi nên đường truyền internet ở đây rất yếu, sóng chỉ là sóng 2G. Khi tàu di chuyển trên biển thì hoàn toàn không có sóng, chỉ khi tàu neo gần các đảo, lúc đó mới có sóng để phóng viên gửi tin, bài, ảnh về. Nhưng sóng thì yếu, cả tàu mấy trăm con người đều dùng, vì vậy phải đợi tới quá nửa đêm, khi mọi người đã đi nghỉ, tôi cùng các đồng nghiệp phải leo lên cabin, ùa ra hành lang tàu để "canh sóng" để gửi tin, bài, ảnh về. Do sóng yếu nên mỗi tin, bài, ảnh phải tải đi tải lại không biết bao nhiêu lần. Những lúc như thế này, chúng tôi không chỉ hứng sóng internet mà hứng luôn cả sóng biển. Tàu neo gần các đảo thường gặp sóng lừng, mặt biển thì rất êm nhưng tàu thì chòng chành lắc liên hồi do sóng đánh từ dưới đáy biển. Khó khăn là vậy, nhưng niềm tự hào, hãnh diện khi được ra Trường Sa cùng trách nhiệm của người làm báo đã trở thành sức mạnh để cánh phóng viên chúng tôi vượt qua chính mình, đứng trên hoàn cảnh để hoàn thành nhiệm vụ mà cơ quan đã giao phó. Có thể nói, để mỗi sản phẩm tin, bài, ảnh chuyển từ Trường Sa về đất liền và đến với bạn đọc kịp thời thực sự là một hành trình gian nan.

Kỷ niệm khó quên

Chuyến hải trình đến với Trường Sa để lại trong tôi rất nhiều kỷ niệm khó phai mờ, song có lẽ ấn tượng nhất là "những công dân nhí" ở Trường Sa. Các em hát rất hay những ca khúc viết về biển, đảo; có những người bạn đặc biệt là những chú lính hải quân; đồ chơi là những con ốc, viên đá cuội, quả bàng vuông... Tôi vẫn nhớ trong đêm giao lưu văn nghệ đầu tiên trên đảo Trường Sa Lớn, khi nghe các em hát ca khúc "Quê em ở Trường Sa", tất cả mọi người trong đoàn đều rưng rưng xúc động. Tiếng hát trong trẻo của các em như chạm tới nơi sâu thẳm trái tim của mỗi người, khơi dậy tình yêu với quê hương, đất nước, niềm tự hào, tự tôn dân tộc: *"Quê em ở Trường Sa, những đảo chìm đảo nổi/Quê em có biển trời, bốn mùa xanh bao la/Sinh ra ở Trường Sa, em là con của biển..."*. Trong số các em, có người được sinh ra ở Trường Sa, có người được sinh trong đất liền, nhưng tựu chung lại, với tất cả các em, Trường Sa mới chính là quê hương. Sự có mặt của các em - những công dân nhỏ tuổi chính là biểu tượng cho sức sống mạnh liệt của Trường Sa, là sự tiếp nối của các thế hệ người Việt trên quần đảo tiền tiêu Tổ quốc.

Bất kỳ ai từng một lần đến với Trường Sa, dù ít hay nhiều đều cố gắng tìm và lưu giữ một kỷ vật của vùng biển, đảo thiêng liêng của Tổ quốc. Bên cạnh những cây bàng vuông, quả bàng vuông, những bông hoa được làm bằng ốc biển, đá san hô... thì những lá cờ Tổ quốc đã bạc màu bởi nắng, gió là món quà ý nghĩa và được trân trọng nhất bởi đây chính kết tinh hồn thiêng dân tộc ở Trường Sa. Không phải ai cũng may mắn có được món quà vô cùng ý nghĩa và thiêng liêng này. Giữa nắng gió phong ba bão táp nơi biển cả, cờ Tổ quốc trên các đảo thường phải thay đổi liên tục vì nhanh bị bạc màu và rách. Mỗi lần thay cờ mới, những lá cờ cũ sẽ được đảo trưởng ký tên rồi đóng dấu lên, sau đó được cất giữ cẩn thận để dành làm quà tặng cho cán bộ, chiến sĩ mỗi lần về đất liền hay những đoàn khách ghé thăm và tôi rất may mắn khi được tặng món quà quý giá này. Những lá cờ gửi gắm thông điệp về sự kiên cường, đoàn kết, ý chí quyết tâm bảo vệ vững chắc chủ quyền của cán bộ, chiến sĩ nơi đảo xa. Tôi nhớ có người từng nói với tôi rằng: Cờ Tổ quốc ở Trường Sa khác cờ trong đất liền bởi có thêm vị. Tôi nghĩ chắc chắn đó là vị mặn, nhưng vị mặn ấy không chỉ đến từ muối biển, mà còn mặn vì mồ hôi, nước mắt và máu của bao thế hệ những người giữ biển đã thắm lên lá cờ Tổ quốc vốn là hồn thiêng dân tộc ở Trường Sa.

Mặc dù nhiều năm đã trôi qua, song những kỷ niệm, những cảm xúc trong chuyến hải trình đến với "Tổ quốc nơi đầu sóng" sẽ còn đọng mãi trong trái tim tôi. Đây cũng là động lực để tôi gắn bó, cống hiến hơn với nghề. Trường Sa xa xôi là thế, gian khổ, khắc nghiệt là thế nhưng khát vọng được đến với Trường Sa vẫn luôn cháy bỏng trong trái tim hàng triệu người con đất Việt, bởi trong thẳm sâu trái tim mỗi người đều đã lắng nghe tiếng Tổ quốc gọi tên mình!

ĐÀO QUYÊN

Lời thì thầm của nghề báo

Trên giá sách của tôi có một ngăn lưu trữ những cây bút cũ và cuốn sổ tay đã ngả màu. Mỗi lần mở ra, ngắm lại chúng, cảm giác bồi hồi khi chạm vào từng trang giấy như chạm vào ký ức nghề báo đã cùng tôi đi qua bao nắng mưa, gian khó.

Có ai làm báo mà không từng có một cây bút, một cuốn sổ tay thấm ướt mồ hôi dưới cái nắng chang chang khi đi cơ sở? Cây bút và cuốn sổ - hai vật dụng tưởng nhỏ bé, đơn sơ lại là những người bạn thủy chung, lặng lẽ gắn bó với mỗi nhà báo suốt chặng đường dài. Tôi còn nhớ như in cuốn sổ tay đầu tiên của mình, loại sổ gáy xoắn, bìa cứng màu xanh nhạt, tôi thích màu xanh của sự sống. Cuốn sổ ngời lên mùi giấy mới lẫn với thứ mùi gì đó như mùi hồi hộp, háo hức thuở bước vào nghề của tuổi trẻ. Ngày ấy, khi còn là sinh viên đi thực tập, tôi vẫn còn lúng túng khi đặt câu hỏi phỏng vấn, tay run khi chép lời nhân vật. Nhưng cũng chính từ cuốn sổ ấy, những dòng ghi chép đầu đời đã nhen lên một thứ đam mê âm ỉ nhưng bền bỉ: đam mê đi và viết, lắng nghe và kể lại.

Những cuốn sổ tiếp theo chẳng cái nào giống cái nào. Có cuốn sổ sờn gáy theo tôi ra khơi, ghi chép hành trình qua 13 đảo và điểm đảo Trường Sa. Giữa trập trùng sóng gió cuối năm biển động, tôi ngồi co mình bên lan can tàu, tay run vì gió muối quất rát mặt, vẫn cố nắn nót từng dòng. Trang sổ ghi lại lời trưởng tàu của con tàu huyền thoại HQ936 kể về những lần đón bão trong đêm trên hải trình đưa lương thực, nước ngọt cho bộ đội trên đảo. Có những trang viết giữa tiếng còi báo động, giữa lời hát hào sảng vang lên từ trên đảo chìm, tuyến giữa Trường Sa, thứ âm thanh khiến tim tôi thắt lại vì thương, nhớ và tự hào. Cuốn sổ thấm đẫm mồ hôi và muối biển ấy, giờ đây đã ngả màu thời gian, nhưng mỗi lần mở ra, Trường Sa như lại hiện về xanh trong, hiên ngang, bất khuất và rất đỗi thân thương.

Cuốn sổ và cây bút đã cùng tác giả đi qua 13 đảo và điểm đảo thuộc tuyến giữa của quần đảo Trường Sa.

Không phải ai cũng hiểu vì sao người làm báo dù có smartphone, máy ghi âm, máy tính bảng vẫn giữ thói quen mang theo cây bút và cuốn sổ tay. Chẳng phải vì công nghệ lạc hậu, mà vì đó là những "bộ nhớ cảm xúc" được lưu trữ một cách đầy đủ. Ở đó, từng dấu chấm, nét gạch, từng dấu ngoặc kép mở ra một câu chuyện, khép lại một số phận. Có câu nói nào khiến nhà báo rung động, họ sẽ gạch dưới chân, có khi trở thành đề tài, có khi được rút ra làm tiêu đề cho bài báo. Có chi tiết nào khiến trái tim nhói lên, họ khoanh tròn lại. Và có những trang giấy mà chỉ cần mở ra, mùi gió cũ và tiếng nói xưa như ùa về.

Cây bút cũng vậy, đôi khi, nó không chỉ viết mà còn ghi dấu sự sống. Ngày còn công tác ở Tây Bắc, có lần, tôi cùng nhà báo Anh Vũ của Báo Biên phòng đang chép nhanh cuộc phỏng vấn trong một khu lánh nạn sau lũ, bỗng một bé gái ngồi cạnh nói: Chú ơi, chú vẽ cho cháu một con mèo được không? Nhà báo Anh Vũ vẽ nhanh bằng chính cây bút đang ghi lại nỗi đau của lũ lụt lên trang sổ tay của mình. Anh vẽ một con mèo đang cuộn mình ngủ trên mái nhà. Bé gái ôm lấy bức vẽ ấy, như thể ôm lấy cả chút yên bình trong cuộc sống đang bị xô lệch bởi thiên tai. Từ đó, tôi tin rằng cây bút của người làm báo, ngoài đưa tin, còn có thể xoa dịu tâm hồn.

Trong thời đại công nghệ số, cây bút và sổ tay dường như không còn nhiều người dùng. Nhưng với tôi, chúng chưa bao giờ lỗi thời. Công nghệ có thể ghi âm, gợi ý tiêu đề, thậm chí viết nháp một bài báo giúp bạn, nhưng nó không thể lắng nghe bằng trái tim, không thể cảm nhận được hơi ấm bàn tay nhân vật, không thể rung động trước một ánh nhìn khắc khoải. Chỉ có người viết, người đang cầm bút thật sự mới làm được điều đó.

Mấy cây bút hết mực, những cuốn sổ đã kín chữ, tôi giữ lại như giữ lấy những chương ký ức nghề nghiệp. Đó là nơi chứa đựng không chỉ thông tin, mà là từng chặng đường trưởng thành từ lúc ngây ngô bước vào nghề đến nay. Có lúc "hụt hơi" trên đường nghề, tôi lại mở một trang sổ tay cũ, đọc lại chút thông tin, một lời nhân vật nào đó năm xưa, bỗng dưng mệt mỏi tan biến. Tôi lại tiếp tục đi, cầm bút và mở một trang sổ mới.

Kỷ niệm 100 năm ngày Báo chí cách mạng Việt Nam (21/6/1925 - 21/6/2025), trong lòng tôi trào dâng một niềm thành kính sâu sắc. Tôi muốn cúi đầu trước Anh linh Chủ tịch Hồ Chí Minh - người thầy vĩ đại đã đặt những viên gạch đầu tiên cho nền báo chí cách mạng nước nhà, bằng cả trí tuệ, tâm huyết và lòng yêu nước sắt son. Tôi muốn được lặng lòng tri ân những thế hệ người làm báo đi trước, những người đã âm thầm, kiên cường bồi đắp cho dòng chảy báo chí Việt Nam trở nên đậm đà, mạnh mẽ và đầy sức sống như hôm nay. Tôi cũng muốn dành đôi phút thật chậm để viết về những cây bút cũ, những cuốn sổ tay đã phai màu thời gian, những "người bạn" lặng thầm từng cùng tôi đi qua không biết bao vùng đất, gặp không biết bao con người. Trong từng trang giấy ấy là mồ hôi và nước mắt, là nỗi trăn trở của một người làm báo. Là câu chuyện của đời sống, là ký ức của sự tử tế, là âm vang của những hy sinh thầm lặng. Và cũng là nơi tôi gửi gắm lòng biết ơn với nghề, với người, với những điều giản dị mà thiêng liêng biết bao.

HÀ THANH

Thêm niềm vui cho bệnh nhân chạy thận ở Vũ Thư

Nỗi lo đi xa đã vơi bớt, giờ đây, bệnh nhân bị suy thận mạn tại huyện Vũ Thư và một số địa phương lân cận có thể thực hiện chạy thận nhân tạo tại Bệnh viện Đa khoa Vũ Thư. Việc đưa vào hoạt động đơn nguyên thận nhân tạo không chỉ mang ý nghĩa nhân văn, giúp người bệnh giảm chi phí, thời gian đi lại mà còn khẳng định bước tiến của Bệnh viện trong phát triển dịch vụ kỹ thuật.

Bệnh nhân Phạm Thanh Long, xã Tự Tân (Vũ Thư) phát hiện mắc bệnh thận từ năm 2017. Đến năm 2021, khi bệnh chuyển nặng, bệnh nhân phải chạy thận nhân tạo. Hơn 4 năm qua, đều đặn cứ 3 lần/tuần, bệnh nhân thực hiện chạy thận nhân tạo. Quãng đường đến bệnh viện để chạy thận cũng mất gần 10km. Những hôm trời nắng nóng cộng thêm cơ thể yếu khiến bệnh nhân rất mệt mỏi. Khi biết Bệnh viện Đa khoa Vũ Thư triển khai chạy thận nhân tạo bệnh nhân rất phấn khởi và đã đăng ký chạy thận ở đây. Bệnh nhân Phạm Thanh Long chia sẻ: Mắc bệnh này là xác định sẽ phải điều trị suốt đời. Vì thế, người bệnh rất khổ, tốn kém chi phí, trong khi đó sức khỏe yếu không làm được việc nặng, thu nhập không có, kinh tế ngày càng khó khăn. Với chúng tôi có thể giảm bớt chi phí đi lại cũng đã rất phấn khởi. Khi đăng ký chạy thận tại Bệnh viện Đa khoa huyện, quãng đường ngắn, tôi chỉ mất vài phút là đến nơi.

Nhà ở xã Việt Hùng (Vũ Thư), mỗi khi chạy thận nhân tạo, bệnh nhân Nguyễn Thị Lụa phải di chuyển quãng đường hơn 10km để đến Bệnh viện Đại học Y Thái Bình. Hơn 2 năm chạy thận, ngày mưa cũng như ngày nắng, cứ đến lịch bệnh nhân đều phải đi chạy thận vì không thể gián đoạn. Bệnh nhân Nguyễn Thị Lụa chia sẻ: Đi khám bệnh, biết Bệnh viện có triển khai chạy thận nhân tạo tôi đã đăng ký ngay. Ở đây, tôi thấy cơ sở vật chất khang trang, sạch sẽ, trang thiết bị hiện đại. Tôi rất phấn khởi vì đã không phải đi xa mà có thể chạy thận ngay ở huyện.

Sau một thời gian chuẩn bị các điều kiện cần thiết về cơ sở vật chất, trang thiết bị, bố trí cán bộ đi đào tạo, tháng 5/2025, đơn nguyên thận nhân tạo tại Bệnh viện Đa khoa Vũ Thư chính thức đi vào hoạt động. Khu vực đơn nguyên thận nhân tạo có thể bố trí 20 máy, song hiện tại mới lắp đặt được 8 máy, đáp ứng nhu cầu của khoảng 30% bệnh nhân bị suy thận mạn trên địa bàn huyện.

Ông Đỗ Văn Lương, Giám đốc Bệnh viện Đa khoa Vũ Thư cho biết: Qua thống kê của Bệnh viện, số lượt người bệnh chuyển tuyến lên tuyến trên chạy thận nhân tạo trên địa bàn huyện tăng qua các năm. Cụ thể, năm 2023 là 456 lượt người và năm 2024 là 595 lượt người bệnh. Nhu cầu chạy thận của bệnh nhân ngày càng tăng bởi tỷ lệ bệnh nhân suy thận mạn có xu hướng tăng, bệnh nhân ngày càng trẻ hóa. Trước thực tế đó, trong kế hoạch phát triển dịch vụ kỹ thuật Bệnh viện đã xây dựng có việc triển khai đơn nguyên thận nhân tạo. Để bảo đảm vận hành hiệu quả đơn nguyên thận nhân tạo, Bệnh viện đã cử các bác sĩ, điều dưỡng đi đào tạo tại Bệnh viện Bạch Mai và Bệnh viện Đa khoa tỉnh. Cùng với hệ thống máy chạy thận nhân tạo tiên tiến, hệ thống lọc nước RO dùng cho chạy thận tại Bệnh viện cũng được trang bị hiện đại với 2 lần lọc, đường ống cấp dẫn nước ốp PEX có khả năng chống ăn mòn, đóng cặn, bảo đảm chất lượng nước được đưa vào hệ thống chạy thận luôn sạch sẽ và an toàn. Từ khi đi vào hoạt động đến nay, nhiều bệnh nhân đã đăng ký chạy thận tại Bệnh viện.

Không phải lo lắng về quãng đường xa, chi phí chồng chất, những bệnh nhân suy thận mạn trên địa bàn huyện Vũ Thư đã được điều trị ngay tại địa phương. Đây không chỉ là dấu ấn cho hành trình phát triển dịch vụ kỹ thuật của Bệnh viện mà còn mang ý nghĩa nhân văn, thể hiện sự chung tay cùng cộng đồng chăm lo cho bệnh nhân mắc bệnh hiểm nghèo, có hoàn cảnh khó khăn.

HOÀNG LANH

Bệnh nhân được kiểm tra sức khỏe trước khi chạy thận nhân tạo.